

geest. Onbegrijpelijk is mij in deze zaak de zoo conservatieve houding van mannen als prof. BURGER. De waarschuwendende stem moest dr. VAN DER HOEVEN maar voor zich gehouden hebben tot een algemeene vergadering, waaraan het hoofdbestuur alleen verantwoording schuldig is.

Amsterdam, 21 Mei 1911.

F. A. MEYER.

De argumenten van den heer MEYER zijn meer gehoord en meer weerlegd; ik zal er thans het zwijgen toe doen. De gronden van mijn „conservatisme” kan men lezen in dit *Tijdschrift*, 1907, I, bldz. 397 en 457. Wat de bewering betreft, dat het hoofdbestuur evenveel recht zou hebben gehad, advies uit te brengen als de geneeskundige faculteiten, zij opgemerkt, dat het advies der faculteiten door den minister is *gevraagd*. Zij hebben gaantwoord voor haar zelve. Ware het hoofdbestuur om advies gevraagd, dan had het de zaak moeten brengen voor de Afdelingen. Indien daartoe geen tijd ware geweest, had het zich moeten verontschuldigen. Maar dat advies is niet gevraagd.

Amsterdam, 22 Mei 1911.

H. BURGER.

BESTRIJDING VAN SYPHILIS EN GONORRHOE.

Naar aanleiding van het waarlijk voortreffelijk rapport der commissie in zake der bestrijding der geslachtsziekten zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken.

Werden in den Haag en Utrecht voor de leerlingen van gymnasium en burgerscholen voordrachten gehouden, waarin werd gewaarschuwd tegen de gevaren van geslachtelijke ontucht, een dergelijke poging te Amsterdam is mislukt. Dit zou waarschijnlijk niet het geval geweest zijn, indien deze beweging geleid was door een lichaam, als bedoeld in de conclusie XXII. De oprichting van een permanent lichaam, dat zich de bestrijding der geslachtsziekten ten doel stelt, wordt dan ook in kringen buiten den geneeskundigen stand met belangstelling en hoopvolle verwachting tegemoet gezien.

In de conclusie VI α wordt gezegd, dat onthouding van buitenechtelijk geslachtsverkeer in den regel onschadelijk is. Er wordt een groot deel ontnomen van de kracht, die van deze conclusie zou kunnen uitgaan, door de wijze waarop de commissie er toe gekomen is te spreken van „*in den regel onschadelijk*”. De conferentie te Brussel in 1902 sprak zich meer beslist uit: „Men moet vooral de mannelijke jeugd leeren, dat niet slechts kuisheid en onthouding niet schadelijk zijn, maar dat zelfs deze deugden uit geneeskundig oogpunt tot de meest aanbevelenswaardige behooren”.

De kleine restrictie „*in den regel*”, die de commissie maakt, loopt kans door zekere personen en door zekere vereeniging geëxploiteerd te worden en ondanks de meening van een der geneeskundige commissieleden, dat men zich over het al of niet schadelijke der onthouding niet met beslistheid kan uitspreken, had ik liever gezien, dat de commissie de uitspraak van de Brusselsche conferentie *zonder meer* overgenomen had. Zonder de aanmatiging te hebben het gezag van ERB en LOEWENFELD in twijfel te trekken, moet ik bekennen ook van deze zijde niet overtuigd te zijn van het optreden van schadelijke gevolge door onthouding van geslachtelijk verkeer. Wanneer

straks de algemeene vergadering van Nederlandsche geneeskundigen de bedoelde restrictie gaat maken, dan moet die toch op feiten, op ziektegeschiedenissen, op voorbeelden, gegrond zijn. En deze zijn, voor zoover mij bekend is, toch niet aanwezig.

Bij de bespreking van het geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk neemt de commissie, jammer genoeg, een standpunt in, dat aan de uitbreiding van dat onderzoek niet veel goed zal doen. Die koele houding wordt in hoofdzaak verdedigd door een beroep op de inderdaad vrij talrijke gevallen, waar dat onderzoek geen voldoende zekerheid zal verschaffen. Doch er wordt over het hoofd gezien, — en dat is toch voor geen tegenspraak vatbaar — dat er zoo talrijke gevallen zijn, waar positief het bestaan van een geslachtsziekte vastgesteld kan worden. En daar, — de ervaring in mijn praktijk bewees het mij herhaaldelijk — daar zal geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk zóó veel goeds kunnen doen en kwaad kunnen voorkomen, dat reeds daardoor de propaganda voor dezen maatregel op warmer ontvangst had mogen rekenen, dan haar bij de commissie ten deel gevallen is. Te meer waar zij bij de bespreking van de vraag, of besmetting van de eene echtgenoot door den ander reden tot echtscheiding behoort op te leveren, zich ook plaatst op het standpunt dat, hoewel het bewijs als regel niet gemakkelijk zal zijn te leveren, opneming van een desbetreffende bepaling in ons recht, de beteekenis zal behouden voor die gevallen, waarin het bewijs wel is te leveren, en voor die, waarin ook de echtgenoot, die de besmetting heeft overgebracht, tot de ontbinding van het huwelijk wil medewerken, terwijl bovendien aan de opneming van het voorschrift eenige preventieve kracht niet zal mogen worden ontzegd.

Tenslotte zij hulde gebracht aan de commissie voor de wijze, waarop en prostitutie en oude reglementeering telkens als volstrekt onverdedigbaar aan de kaak gesteld zijn.

Amsterdam, 20 Mei 1911.

A. KROPVELD JR.

OVER THERMOPENETRATIE.

Zeer geachte collega TH. EM. TER KUILE,

In antwoord op uw opmerkingen en vragen deel ik u het volgende mede.

I. Op blz. 1644 zijn de formules opgesteld in overeenstemming met fig. 3 (zie *pijlje*). De stroom, die de (positief gedachte) lading deed toenemen, is positief genoemd. Ik had het ook omgekeerd kunnen voorstellen. In welke richting i positief of negatief wordt gerekend, is voor iemand, die gewoon is met positieve en negatieve grootheden te rekenen, vrij onverschillig. Een „ongekend feit” leest hij daar niet in.

II. Eerst naar t differentieeren en dan integreeren was ook goed geweest. Dat ik dit had *moeten* doen, is onjuist. Uit een vergelijking met twee onbekenden, x en y , kan men naar keuze eerst x of eerst y oplossen.

III. Verondersteld is $\frac{r^2}{4 m^2} < \frac{1}{c m}$ of $c r^2 < 4 m$. Dat ik dit moet bewijzen, zooals gij verlangt, is eveneens onjuist. De fabrikant van mijn toestel moet er voor zorgen, dat die toestand bestaat, nl. door het *opzettelijk* inschakelen